

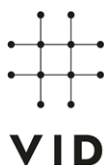
FORSKERKURS FOR UTVIKLINGSHEMMEDE

ØVELSER OG HJEMMEOPPGAVER

May Østby (prosjektleder), Hege Bakken, Marie Therese Birkedal, Petter Bjørkmo, Lisa Malin Kleven Fløan, Jeanette Fjermestad, Tine Gladsø, Linda Grepperud, Even Grepperud, Mette Tindvik Hansen, Camilla Hopen, Anne-Marit Hubertus, Hilde Haaland, Iver Valved Korsvik, Gerd Hilde Lunde, Kari Megrund, Anders Midtsundstad, Sigrid Myklebost, Gunn Eva Solum Myren, Tove M. Ness, Ole Magnus Oterhals, Peter Paluga, Kristin Røvik, Sylvia Aasen, Britt-Evy Westergård, Aud Elisabeth Witsø, Ingrid Krohn Aasgård.

Mai 2022

ØVELSER OG HJEMMEOPPGAVER

Her er en del eksempler på øvelser og hjemmeoppgaver vi har brukt. Siden øvelsene har blitt tilpasset kursgruppene på de ulike stedene, er det eksempler på flere øvelser for en del tema.

Tilpass øvelsene til kursdeltakerne. Bruk gjerne temaer som deltakerne kjenner fra tidligere eller er spesielt interessert i.

Øvelsene og hjemmeoppgavene nedenfor er knyttet til temaer kurset inneholder. De kan med fordel brukes til å repetere i starten av hver kursdag.

TRYGGHET

Spør gruppen: Hva må til for at du føler deg trygg sammen med oss andre på kurset?

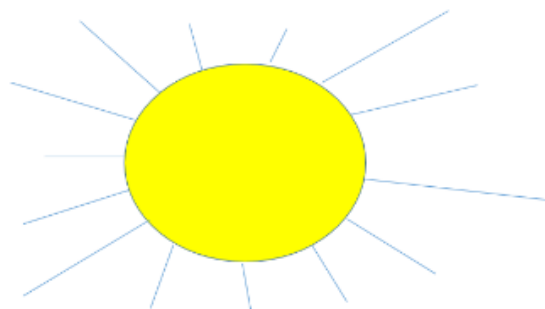
Bruk solmetoden til å skrive stikkord av svarene deltakerne gir.

Når det er i et kurslokale: tegn solen på en tavle eller store ark. Få med kursdeltakerne til selv å skrive ned stikkordene, men ikke press dem som ikke vil.

Når kurset er digitalt: lag solen med strålene i PowerPoint og ha visningen i skrivemodus, da kan det settes inn tekstbokser med stikkordene ved hver av solstrålene

Alltid les opp det som skrives, slik at de som er synshemmet kan følge med

Et eksempel på tegningen av sola:

BLI KJENT eller PAUSE AKTIVITET

For å ha det hyggelig og bli bedre kjent, satte lederne for kurset i gang samtaler med de som ønsket.

En måte å sette i gang aktivitet på er å starte en sosial lek som kalles adjektivfortelling:

En adjektivfortelling er en lek der kursdeltakerne velger etT av ordene som kom opp på skjermen. Når alle har valgt ord, blir ordene satt inn i en historie som blir holdt skjult for deltakerne. Historien har blitt skrevet på forhånd og handler om deltakerne på kurset. Adjektivene skrives inn i historien i løpet av en pause, og på slutten av kursdagen blir historien lest opp.

GRUNNEN TIL AT PERSONER MED UTVIKLINGSHEMMING BØR VÆRE MED Å FORSKE, ROLLENE TIL MEDFORSKERE OG FORSKERE:

Del inn i grupper. Snakk om spørsmålene nedenfor og skriv svarene på store ark som vises til hverandre etter gruppearbeidet.

- Hva betyr det at alle har lik rett til å være med i forskning?
- Hva skal til for at personer med utviklingshemming skal få delta i forskning?
- Bør alle få muligheten til å være med i forskning?
- Hvordan kan forskere få kunnskap om hva personer med utviklingshemming kan og tenker?
- Hva er oppgavene og rollene til medforskere og forskere i forskningsprosessen?

SAMARBEID:

Snakk i grupper om:

- Hvordan kan medforskere og forskere samarbeide godt?
- Hvilke regler skal vi ha når vi er sammen på kurset?

Svarene kan skrives på store ark og henges opp på veggene i rommet når gruppene deler svarene sine med de andre.

I digitale kurs kan Padlet brukes. På den måten kan alt det gruppene har snakket om, samles på et sted. Les mer om Padlet her:

<https://www.statped.no/laringsressurser/teknologitema/padlet/>

PERSONOPPLYSNINGER:

Gi eksempler på hva personopplysninger er:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Diskuter svarene i gruppen og sjekk at svarene er riktige, se NSD:

<https://www.nsd.no/personverntjenester/oppslagsverk-for-personvern-i-forskning/hva-er-personopplysninger/>

TAUSHETSPLIKT OG ANONYMISERING

Les eksemplene og diskuter spørsmålene.

Kari og Ola har spurt fem personer om hva de liker å spise til lunsj. Hvordan synes du at de skal fortelle andre om svarene?

Alternativ A:

Marie Olsen liker baguette

Tina Høyland liker salat og Per

Per liker Tina Høyland og salat

Jørgen Holmen liker ikke å spise lunsj

Erna Havberg spiser baguette hver eneste dag

Alternativ B:

2 liker baguette

2 liker salat

1 liker ikke å spise lunsj

Spørsmål til diskusjon:

- Hva er forskjellen mellom alternativ A og B?
- Hva er annerledes i alternativ B?
- Hvilket alternativ er riktig å bruke med tanke på taushetsplikt? Hvorfor er dette alternativet riktig å bruke?
- Hvorfor er det ikke riktig å fortelle alle at Per liker Tina?

ANONYMISERING 2:

Hva kan vi gjøre for at data vi samler inn ikke kan knyttes til personen. Gi eksempler på anonymisering:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

PERSONVERN:

Film om personvern kan finnes her:

<https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/hva-er-personvern/>

Hvorfor er det viktig å informere om studien (forskningen) og be om samtykke fra deltakere?

Hva er et samtykke og hvordan kan vi be om dette?

Foreslå trygge måter å lagre personopplysninger:

- 1.
- 2.
- 3.

FORSKNING:

Hva tenker du når du hører ordet forskning?

Bruk solmetoden for å skrive ned stikkordene. Vår erfaring var at det kom forslag på konkrete forskningstema kursdeltakerne hadde lest om, eller var opptatt av. Det gir et fint grunnlag for å snakke videre om hva forskning er. Eksempler på forslag deltakerne hadde var: Hvor langt unna er planetene? Hvorfor er det så vanskelig å komme seg på buss når du har rullestol? Kan musikk hjelpe når jeg er deppa?

Denne filmen kan passe til tema:

Hva er forskning (Yngre forskere).

<https://www.youtube.com/watch?v=sBgi9tJPY-o&list=PLg0dBOZy8qYWQNdtZe31sZUiCC2Beaz6&index=1>

TEMA FOR FORSKNING 1:

Hvilke tema synes du er spennende?

Hvilke tema synes du det er viktig å forske på?

Forslag til tema vi kan undersøke:

- 1.
- 2.
- 3.

TEMA FOR FORSKNING 2:

Tema CRPD

- Bruk heftet om CRPD og finn frem til et tema fra menneskerettighetene som vi ønsker å utforske videre.
- Hva lurere vi på? Noterer ned alle spørsmålene som vi lurere på, på et ark.

Her kan du laste ned heftet:

<https://www.bufdir.no/bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00003133>

UTVALG:

Velg ett tema

- Hva vil dere vite om tema?
- Hvordan kan dere finne informasjon om det?
- Hvem kan gi dere informasjon om det temaet?

Her er noen forslag til tema, men dere kan velge noe annet:

- Kvinner og menn
- Verdensdeler og land

- Kultur og fritid
- Mat og helse

OBSERVASJON 1:

Lag noen spørsmål som kan observeres. Be folk sitte på egen plass for å observere. Skriv gjerne ut ark til den enkelte, slik at tallene kan fylles inn. Oppsummer på tavle eller lignende og snakk sammen om eventuelle forskjeller. Her er det også mulig å snakke om hvorfor det er forskjeller, som for eksempel at hva vi skal se etter ikke er godt nok definert. For eksempel «røde klær». Betyr det at alt skal være rødt, eller er det nok med et plagg? Gjelder det om bare sokkene er røde osv.

Et annet eksempel kan være at noen sitter ved vinduet og kan se ut om det er biler, mens andre ikke kan se gata. Da får dere snakket om plassering for å gjennomføre en god observasjon.

- Hvor mange biler kan du se i gata utenfor?
- Hvor mange deltar på kurset i dag?
- Hvor mange planter ser du i rommet?
- Hvor mange båter kan du se?
- Hvor mange stoler er det i rommet?
- Hvor mange har røde klær på seg i dag?

OBSERVASJON 2:

Hvor mange ganger har vi pauser i dag? (antall)

Hvor lange er pausene? (varighet)

Hva skjer rett etter at vi har pause (observasjon av situasjon)?

Hypotese:

Det er en sammenheng mellom antall pauser og ...

OBSERVASJON 3:

Sykler utenfor høgskolen/universitetet/kursstedet:

Gå ut en tur med oppdrag om å observere antall sykler.

Den gruppen som prøvde det, fikk forskjellig antall:

15 16 22 25

Etterpå kunne de diskutere hva som gjorde at det ble forskjellige tall. Her kan tema være hvordan de definerer en sykkel. Om den må være i bevegelse eller ikke

- Hva er en sykkel?
 - Vanlig sykkel
 - Sparkesykkel?
 - Med to hjul?
 - Elsykkel?

- De som er parkert? Eller ta med de som sykler forbi?

Det kan oppsummeres med at det er viktig å planlegge:

- Bestemme hva slags sykler vi skal se etter
- Skal vi telle med de som sykler forbi?

OBSERVASJON 4 (FOTO):

- Ta et bilde av noe i din fritid som du er opptatt av.
- Forbered et par setninger som du vil fortelle om bildet.
- De som vil kan vise frem bilde de har tatt og fortelle om det. Kanskje andre kan spørre om detaljer på bildet.

OBSERVASJON 5:

Hensikten med øvelsene:

Disse øvelsene gir deg trening i å oppdage nye ting og bedre observasjonsevnen din. God observasjonsevne er viktig når du forsker. Du kan trene deg på å observere nøyte, se og høre det du ikke tenker over til vanlig eller har sett eller tenkt på før.

Øvelser:

1. Still dere i en ring med ryggen inn i ringen og ansiktet vendt ut av ringen. Stå slik at dere ser i hver deres retning. En av dere går rundt ringen og gjør ulike bevegelser. Hva ser dere? Beskriv bevegelsene dere observerte til hverandre.
2. Still dere i en ring med ryggen inn i ringen og ansiktet vendt ut av ringen. Er dere bare to, kan dere stå rygg mot rygg. Bruk 30 sekunder til å observere alt du ser i din retning. Fortell hverandre hva dere så. Beskriv nøyte det du så. Nå skal alle se i samme retning. Observer og beskriv sammen det dere ser. Fant dere ut mer nå, enn når bare en og en observerte?
3. En og en, eller to og to kan gjøre noe (bevegelse/ mime) som de andre skal observere og beskrive. Snakk sammen om det dere har observert.
4. Gå ut i naturen. Bestem deg hva du vil observere, for eksempel se etter dyr som har fire ben, dyr som har vinger, fargen på innsekter og liknende. Øv deg på å observere mest mulig om det du har bestemt deg for å observere. Øv deg på å beskrive det du ser, lukter og hører.

OBSERVASJON 6:

2 personer gjennomfører et rollespill. To personer sitter og snakker og den ene prøver å fortelle noe som er viktig for vedkommende. Den andre hører ikke ordentlig etter, avbryter og begynner å fortelle om noe annet.

Kursdeltakere bes se på en spesiell person og beskrive hva de la merke til.

Det legges vekt på hva de ser og ikke hva de tror.

SPØRRESKJEMA:

Flere av gruppene laget et enkelt nettskjema, som de svarte på som øvelse.

I etterkant snakket de med utgangspunkt i disse spørsmålene:

Hvordan syntes dere det var å fylle inn svarene i skjema?

Var det lett eller vanskelig å lage spørsmål med ulike svarkategorier?

LAGE SPØRSMÅL:

Tema: COVID-19

Forskningsspørsmål: Hvordan opplever du hverdagen din etter at COVID-19 kom til Norge?

Lag

- et åpent spørsmål
- et lukket spørsmål
- et spørsmål ved bruk av skala
- still spørsmålene du har laget til de andre i gruppen
- snakk om spørsmålene du laget. Er du fornøyd?

INTERVJU 1:

- Bli enig om et tema for intervjuet, for eksempel «hva gjorde du i påsken?» «Hvilke planer har du for sommerferien?»
- Lag noen åpne og noen lukkede spørsmål
- Intervju hverandre med åpne og lukkede spørsmål
- Skriv ned noen setninger fra intervjuet
- Snakk sammen om hvordan det gikk å intervju den andre
- Snakk sammen om hvordan det var å bli intervjuet

INTERVJU 2

Lag 4 -6 spørsmål om deltakelse i idrett for personer med utviklingshemming.

Finn en person som kan noe om tema og hør om vedkommende kan intervjues på telefon.

Spør personen om hvordan vedkommende opplevde intervjuet.

Tenk også litt på hvordan medforsker og forsker kan samarbeide når de intervjuer?

ELEKTRONISK SPØRRESKJEMA:

Det er viktig å skrive spørsmålene slik at vi kan få frem personenes meninger. Om vi har gode spørsmål får vi svar på det vi lurer på.

Eksempler: Se gjennom spørsmålene og svaralternativer, hva vil du endre på?

To svaralternativer:

Liker du å kjøre tog?	Ja	Nei
-----------------------	----	-----

Tre svaralternativer:

Hvilket kjønn er du?	Mann	Kvinne	Annet
Liker du å feriere?	Ja	Nei	Vet ikke

Fire svaralternativer:

Jeg liker å være sammen med venner	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig
Jeg liker å vaske leiligheten min.	Enig	Litt enig	Litt uenig	Uenig

Liker du å lage				
-----------------	--	--	--	--

Fem svarkategorier/ valg

Jeg har fått opplæring i hvordan man kan få venner i ungdomsskolen?	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig
Hvor mange ganger har du hatt besøk siste måned?	1gang	5ganger	15ganger	25ganger	Mer enn 25 ganger

Åtte svarkategorier/ valg

Hvilken aldersgruppe tilhører du	16 -20 år	20- 30 år	31-40 år	41- 50 år	51-60 år	61- 70 år	eldre	Vet ikke
----------------------------------	-----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------	-------	----------

Eksempler på spørsmål som dere kan finne svarkategorier til:

- HVORDAN (kan du få informasjon om pubertet?)
- HVORFOR (får jenter og gutter hår under armene?)
- HVA ER (et kondom?)
- HVOR MANGE (brødsriver spiser du til frokost?)
- HVOR VIKTIG (er det for deg å delta i ungdomsklubben?)
- HAR DU FÅTT INFORMASJON OM (kunnskap om vitaminer?)
- KJENNER DU NETTSIDER HVOR DU KAN FÅ INFORMASJON OM (menstruasjonen?)
- HVOR HAR DU FÅTT INFORMASJON OM (kroppen og kroppens utvikling?)
- HAR DERE SNAKKET OM (Hvordan man kan være venner eller kjærester på skolen?)
- HVORDAN KJENNER (du til hvor du kan få prevensjon?)
- HVA (mener du er den beste måten å lære om prevensjon på?)

- HVORFOR ER DET VIKTIG FOR DEG (å lære om middagslaging?)
- HVOR MANGE DELTAR (i treningen?)
- HVOR VIKTIG ER DETTE ... FOR DEG?
- KJENNER DU TIL (nettsider hvor du kan få informasjon om temaet?)
- HVOR OFTE DELTAR DU? (deltar i fotballtrening?)

Prøv å finne et tema som dere kan lage flere spørsmål og svaralternativer til.

LITTERATURSØK:

Vi viser her et eksempel på hvordan man jobber med litteratursøk

- Bli enig om et tema og/eller en problemstilling. Eksempel på tema: håndball
- Hvilke ord kan dere komme på?
- Håndballkamp, håndballag, håndballkeeper, håndballregler, lag for personer med utviklingshemming, lagspill, samarbeid i gruppen, kvinnehåndball er morsommere enn herrehåndball, spiller personer med utviklingshemming håndball.

Søkeord: håndball og utviklingshemming

Søkte i google scholar, SOR-rapport og forskning.no

Google scholar: (avgrensning: etter 2017) : sett inn antall treff

SOR-rapport: sett inn antall treff

Forskning.no: sett inn antall treff

- Velg ut en artikkel eller rapport – der ser vi på stikkordene
- Hva fant vi ut? Noe vi ikke visste fra før?
- Er det få eller mange treff i Google scholar?
- Er det få eller mange treff i SOR
- Er det få eller mange treff i www.forskning.no
- Oppsummering: hva har vi lært som vi ikke visste fra før om temaet?

LÆRE OM SPØRREORD:

Film fra TV Bra: Hva er viktig for å trives der man bor? - TV BRA

<https://vimeo.com/490702885>

Se filmen, evt. to ganger og snakk sammen om disse spørsmålene:

- Hvilke spørreord har han brukt?
- Hva er tema?
- Hvem spør han?
- Hvorfor spør han?
- Hvordan spør han?

ANALYSE 1:

Forarbeid: Klipp ut bilder av mat og drikke fra blader eller internett (google av mat)

Legg bildene ut på et bord.

Instruksjon: Tenk at dere skal fortelle hva som var på bildene til noen som ikke har sett bildene. Det blir alt for mye å si hver enkelt ting. Vi må sortere det på en måte sånn at det blir lettere å fortelle om hva som er på bordet.

Finn en måte å sortere bildene på så det blir lettere å fortelle til andre hva som er på bildene. Beskriv hvordan du har sortert.

ANALYSE 2:

Forarbeid: Klipp ut bilder fra blader eller google av følelser

Instruks: Tenk dere at dere skal fortelle noen andre om hvilke følelser dere ser på bildene, fortelle til noen som ikke har sett bildene. Du kan ikke fortelle om alt, så du må sortere det i grupper først.

Finn en måte å sortere bildene/følelsene på, og gi gruppene et navn. Beskriv hvordan du har sortert.

ANALYSE 3:

Klipp ut bilder fra blader eller Google av sokker/strømper

Bruk gjerne faktiske sokkepar, da det også gir mulighet til å kjenne på tekstur.

Instruks: Tenk dere at dere skal fortelle noen andre om alle de sokkene dere skal legge sammen. Dere skal fortelle om hvilke sokker dere har til noen som ikke har sett dem. Du kan ikke fortelle om alt, så du må sortere det i grupper først.

Finn en måte å sortere bildene/sokkene på, og gi gruppene et navn. Beskriv hvordan du har sortert.

ANALYSE 4 – SORTERING AV TEKST:

Lag en tekst

Vurder om den kan stå som tekst slik som eksempelet under, eller om dere vil klippe ut en og en setning (ord). Vi klippet ut og laminerte ordene/setningene. Det å klippe dem ut gjør det lettere å prøve forskjellige måter å sortere på. Å laminere gjør det mulig med gjenbruk.

- Les alle ordene/setningene (les evt. høyt) og tenk på hva de handler om.
- Se om noen setninger handler om det samme.
- Sorter det som ligner på hverandre i samme gruppe
- Lag et navn på gruppene (kategoriene).
- Det er greit om en gruppe har bare en setning

Her er et eksempel som kan brukes, svar på «Hva er viktigst for meg å bestemme selv?»

Hvordan jeg vil bo og leve.

Vet ikke.

Dagliglivet.

Bestemme hverdagene selv.

Det meste.

Alt.

Dagligdagse avgjørelser.

Hvordan hjelpa skal være.

Når jeg skal vaske klær. privatliv.

Min egen hverdag.

Ha privatliv i leiligheten.

Bestemme over mitt eget liv.

Bestemme om jeg vil ha hjelp.

Jeg vil ikke at de skal høre på når jeg snakker i telefonen.

Hverdagen.

Venner.

Fritida.

Alt er viktig å bestemme.

Hva jeg skal bruke pengene på.

Alt er viktig; bolig, venner, fritid, mat.

Ikke noe spesielt.

Alt.

Mat og sånt.

Så mye som mulig over mitt eget liv.

ANALYSE 5 – SORTERING AV TEKST:

Se instruksjonene over, her er en annen tekst som kan brukes.

Jeg bestemmer sammen med de rundt meg

Jeg bestemmer hva jeg spiser til middag

Min tante bestemmer hvem jeg kan ha kontakt med

Når jeg har fri spiller jeg ikke sjakk

Når jeg har fri spiller jeg dataspill

Det er vanskelig å forstå når andre snakker for fort

Jeg liker å bo der jeg bor
Det er lett å snakke med de jeg ikke kjenner
Jeg trives på jobben min
Som oftest er jeg glad
Min leilighet er veldig fin
Jeg har en gode kollegaer og en god sjef
Jeg blir mindre glad når jeg ser på nyheter
Jeg gleder meg til sommer
På jobben min liker jeg å snakke med kunder
Jeg bestemmer når jeg legger meg
Jeg blir glad når jeg det snør
Jeg liker å reise når jeg har fri

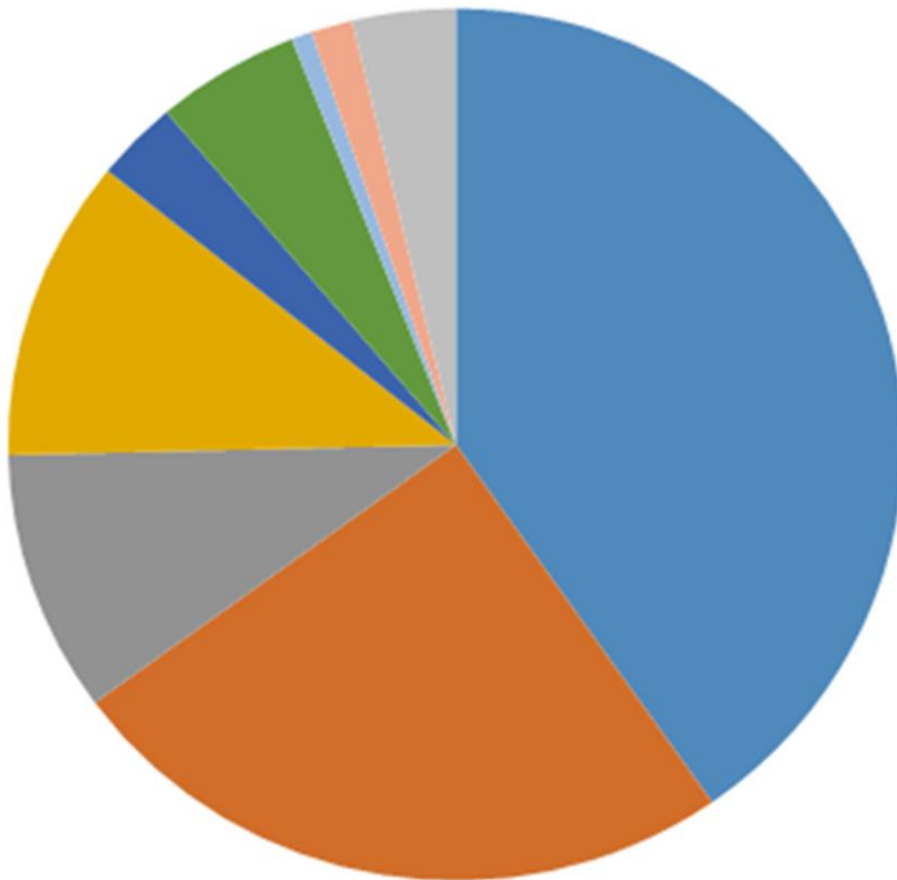
ANALYSE 6 - KAKEDIAGRAM:

Lag et kakediagram, klipp ut delene og legg over hverandre for å snakke om størrelser.

Vi legger ved ett kakediagram her, men bruk gjerne litt tid på å gjennomføre en kort undersøkelse blant kursdeltakerne og summer opp og lag et enkelt kakediagram i Excel.

For eksempel: Hva liker du best å spise som kosemat?

1. Pizza
2. Taco
3. Sushi
4. Kylling
5. Biff
6. Hamburger
7. Vegetarmat
8. Ingen av disse
9. Litt forskjellig

ANALYSE 7 - SØYLEDIAGRAM:

Lag søylediagram på tavla, eller på pc. Snakk om størrelser og sammenligning.

Eksempel: Vi spurte 20 personer – Hva de liker best til middag?

- 5 liker pizza
- 7 liker taco
- 3 liker kjøttkaker
- 5 vet ikke hva de liker best

ANALYSE 8 - STATISTIKK:

Søke i SSB på for eksempel

Hvor mange heter det samme som deg?

Hvor mange arbeidsledige er det i Norge i dag?

Hvor mange bor det i Rogaland? I din kommune?

Hvor mange fartsbøter ble gitt i 2020?

- <https://www.ssb.no/>
- <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/straff/aar>

DISKUSJON 1:

Diskuter påstandene (påstand = mening)

For å starte en diskusjon kan dere bruke spørreordene: hvorfor, hva, hvilke, hvordan.

Eksempel på påstander vi kan diskutere:

- det er hyggelig å ha kjæledyr (hest, kanin og hund)
- det er artig å ha en aktivitet å holde på med på fritiden min (fotball, dans, musikk)
- Det er fint å slappe av med håndarbeid (brodere, strikke)

Velg en kategori og se hva dere finner på internett om påstandene.

DISKUSJON 2:

Påstand:

«Det er lettere å komme seg fram i Oslo enn i Fredrikstad»

- Vi undersøker om noen har skrevet noe om det før
 - Hva fant vi ut?
- Øv deg på å diskutere for og imot denne påstanden.
 - Hva er vi enige og hva er vi uenige om?

DISKUSJON 3:

Påstand:

«Det var oftere sol i Fredrikstad enn i Moss i 2020»

Vi undersøker om noen har skrevet noe om det før

- Hva fant vi ut?

Øv deg på å diskutere for og imot

- Hva er vi enige og hva er vi uenige om?

DISKUSJON 4:

Tenk på temaet og så kan dere skrive ut setningene. Velg ett tema:

1. Hvordan kan jeg undervise slik at kursdeltakerne synes det er interessant?
2. Kvinnefotball er ikke ordentlig fotball
3. Hvilke utfordringer har ungdom med utviklingshemming når det gjelder mobbing og seksuell trakassering i sosiale medier.

Her er to forslag til hvordan setningene kan skrives ut:

1. Jeg vil si/hevde/mene at	1. Det kan menes/hevdes at
2. Dette er fordi	2. Et argument for dette er
3. Men en mulig svakhet kan være	3. Et motargument kan være....
4. Allikevel	4. Likevel kan det argumenteres for
5. Vår konklusjon blir dermed	5. Dermed kan det konkluderes med

DISKUSJON 5:

Øv deg på måten å diskutere på

Finn informasjon om påstanden og legg frem det du fant ut om denne påstanden:

«Alle i Norge har en eller annen gang i livet spist pølse».

- Hva fant du ut om denne påstanden?
- Hva er vi enige om?

FORMIDLING 1 – LAGE EN POSTER:

- Lage poster kan man gjøre sammen på PC, eller man kan lage for eksempel en poster om et valgt tema på hvert sitt store ark. Da kan en samle informasjon om temaet og skrive, tegne, lime inn bilder om temaet på et stort ark.
- Da trenger man utstyr; store ark, tusjer, blader/bilder, sakser og limstifter.
- Når man har laget en poster kan man øve på å presentere det man har laget for de andre.
- En kan også øve på å presentere noe andre har skrevet om forskning for de andre i gruppen.

FORMIDLING 2 - LAG EN POWERPOINT OG SNAKKE OM TEMA:

Åpne en PowerPoint og velg den utformingen dere mener passer til tema.

Pass på at alle har program for Powerpoint.

For eksempel: Fortelle til andre om forskerkurset:

1. Bestem hvem dere vil fortelle om kurset til (målgruppen):

- er det deltakere på en konferanse?
- en fagdag for personalet i kommunen?
- for studenter på vernepleierutdanningen?

2. Skriv inn det dere vil fortelle til andre som ikke vet hva kurset er.

3. Bestem hvem som sier hva og øv på det dere skal si. Dersom det er vanskelig å huske hvem som skal si hva, så kan dere bruke fargekoder hvor dere har hver deres farge.

4. Finn gjerne noen dere kan prøve å holde foredraget for. Be dem om tilbakemelding. Finpuss på presentasjonen.

FORMIDLING 3 – VI LAGER NYHTSBREV SAMMEN

I nyhetsbrev kan man fortelle om prosjekter man jobber med.

Nyhetsbrev sendes ofte til flere personer på epost.

Nyhetsbrevet kan skrives på PC i programmene Word eller PowerPoint, og kan sendes som vedlegg til en epost.

1. Bestem hvem nyhetsbrevet skal sendes til
2. I nyhetsbrevet skal vi fortelle om kurset. Vi kan for eksempel skrive om:
 - Hvorfor kurset er viktig
 - Hva vi har gjort i kurset
 - Hva vi tenker og mener om kurset
 - Planer vi har fremover
 - Andre punkter som dere mener bør være med i nyhetsbrevet
3. Finn noen bilder som passer til teksten og sett inn i nyhetsbrevet

4. Send nyhetsbrevet på epost til de dere har bestemt at nyhetsbrevet skal sendes til

EVALUERE KURSDAGENE:

Det er viktig å evaluere underveis, mange av oss gjorde det for hver gang. Da kan dere gjøre forandringer dersom noe ikke er helt bra.

Her kan dere bruke et skjema med spørsmål og for eksempel smilefjes, eller tommel opp/ned.

Hvor fornøyd er du med dagen?

Hvor trygt synes du det er å snakke i gruppen vår?

Hva likte du best å gjøre i dag?

(Åpent svar)

Hjemmeoppgaver – eksempler på hjemmeoppgaver mellom kursdager

Hjemmeoppgavene må forklares godt og på en enkel måte. Sjekk at oppgaven er forstått. Det er lurt å minne på om oppgaven et par dager før neste kursdag.

Dersom kursdeltakeren har en tilrettelegger, så pass på at vedkommende er godt orientert.

TEMA:

Tenk gjennom til neste gang: Hva er viktig for meg at det blir forsket på?

LITTERATURSØK:

- Bestem deg for et tema eller problemstilling/spørsmål du vil undersøke nærmere (fritid/ fotball/venner)
- Gjør noen søk i Googles Scholar, SOR eller forskning.no (del opp i de tre)
- Hvor mange treff fikk du? _____
- Fant du noe av interesse?
- Velg ut et av treffene, hvilke søkeord har den artikkelen?

LITTERATURSØK 2:

- Se på problemstillingen din
- Velg ut 3 søkeord som passer til den
- Gjennomfør søk som over
- Hvor mange treff fikk du?
- Fant du noen treff som passer til problemstillingen?

LITTERATURSØK 3:

Vi finner et tema eller en problemstilling.

For eksempel: Årsaker til dårlig oppførsel på fotballtribuner

- Hvilke ord kan vi søke på?
- Dårlig oppførsel på fotballtribuner
- Dårlig oppførsel i idrett
- Fotball
- Fans, publikum, supportere

PROBLEMSTILLING:

Nå prøver vi å lage en problemstilling:

- Et problem vi vil finne ut av?
- Et spørsmål som er laget ut fra hva vi har lest og vet om tema?

Skriv ned noen forskningsspørsmål om et tema du er interessert i.

UTVALG:

Tenk på forskningsspørsmålet og tenk gjennom hvem som kan gi deg mest informasjon/svar på det du lurer på. Hvem:

- 1.
- 2.
- 3.

Hvordan kan du komme i kontakt med dem?

- 1.
- 2.
- 3.

OBSERVASJON:

- Velg en situasjon
- Hva skal observeres
- Hvordan skal observasjoner registreres
- Hvilken rolle skal du som observatør ha

Planlegg og skriv ned disse punktene på et ark.

- Jeg ønsker å observere

- Hva spesielt ser jeg etter
- Hva så jeg:
 - 1.
 - 2.
 - 3.

EKSEMPEL:

Jeg ønsker å observere:

Hvordan det er for naboen som er blind å komme seg til bussen

Hva spesielt ønsker jeg å se på:

Jeg skal observere om det er hindringer i gata som gjør det vanskelig å komme seg fram

Hva så jeg:

- 1.Naboen på andre siden av gata parkerer langt oppe på fortauet
- 2.Butikken på hjørnet har satt ut en plakat som står i vegen
- 3.Det er noen som har knust en glassflaske på fortauet
- 4....
- 5....

INTERVJU 1:

Planlegg og gjennomfør et intervju. Skriv ned hva han eller hun svarer på følgende spørsmål:

1. Hva liker du best å gjøre på fritiden?
2. Hva ønsker du at du kunne gjøre på fritiden der du bor?
3. Hva trenger du for å kunne gjøre det du vil på fritiden?

INTERVJU 2:

Sett inn spørsmål fra øvelsen på kursdagen.

Spør en person du kjenner godt de samme spørsmålene. Hør hva personen synes om spørsmålene:

1. Var de greie å svare på
2. Var de vanskelig å svare på
3. Stilte du spørsmålene på en fin måte

Skriv ned hva personen svarte på de tre spørsmålene, og ta med til neste kursdag.

GRAFISK FRAMSTILLING:

- Alle lager en fremstilling av så mange svar fra fritidsundersøkelsen som du vil
- Du kan bruke fantasien din, for eksempel:
 - tegne kakediagram, klippe og lime kakestykker
 - lage stolpediagram, tegne, eller bygge legostolper

FORMIDLING 1:

Før vi møtes er det fint hvis alle kan lese artikkelen «Det er viktig å bestemme selv!» - som har stått på trykk i SOR rapport.

Du finner den her <https://stiftelsensor.no/nyheter/item/det-er-viktig-a-bestemme-selv> eller skriv den ut til kursdeltakerne.

Snakk om artikkelen. For eksempel: Hva handler den om? Var det lett å forstå? Hvordan kunne det vært skrevet på en bedre måte? Er du enig i det som står? Lærte du noe nytt.

FORMIDLING 2:

Finn et tema du ønsker å lage poster om.

Lage poster og presenter for de andre på kurset, for eksempel på siste kursdag.

Alle presenterer sine Postere, ca. 5-10 minutter på hver

Filmer og andre ressurser på nett

Merk at det kan være lurt å skru ned hastigheten på filmer. Det gjøres ved å bruke innstillinger – bak dette

ikonet

Hvordan finne gode spørsmål å forske på

<https://www.youtube.com/watch?v=4RwdX7vyWQ0>

Nysgjerrigpermetoden:

https://www.youtube.com/watch?v=m6JwTb8DTZE&list=PLg0dBOZy8qYUkL0-Tjs8SWESyURHI3y_Y